

agtighed overfor det siddende Ministerium. Derfor har Institutionen de kongevalgte Landstingsmænd ikke længere den Betydning, som tilsigtet var. Men skulle de erstattes af et andet Element, maa det — synes jeg — ske ved Grundlovsændring, idet min ganske simple Betragtning er den, at „livsvarig“ og „paa Livstid“ betyder det samme, en Betragtning, jeg tror deles af den overvejende Del af Folket.

Det andet Element, de privilegerede Vælgere — paa Landet det store Hartkorn, i Byerne de store Udøvere af Erhvervene —, er ogsaa undergaaet en betydelig Forandring. For Landets Vedkommende har, som det er blevet udtrykt vistnok af Estrup, de nye Skattelove sat Pengesækken i Stedet for Hartkornet, den flydende Kapital i Stedet for de til Jorden knyttede Interesser. Og for Byernes Vedkommende have de politiske Forhold ført med sig, at de af de højst beskattede Valgmænd udpegede mere vælges af politiske Hensyn end efter Evnen til dygtigt at repræsentere et Erhverv. Kunde der derfor findes en Form, som brød med Besiddelsen som Valgretsgrund og i Stedet sikrede Landstingets Repræsentation for baade de Statsinteresser, som de kongevalgte skulde have repræsenteret, og for de Erhvervsinteresser, som de privilegerede skulde være Udtryk for, da vil jeg med Glæde hilse en saadan ny Form.

Den højtærede Konseilspræsident udtalte i Lørdags — tror jeg —, at Skellet mellem Højre og det Parti, hvis Fører han er, er vor Forkærlighed for og Klamren os til den privilegerede Valgret. Jeg tror ikke, den højtærede Konseilspræsident har Ret heri. Jeg tror ikke, man med Rette kan sige, at den privilegerede Valgret for Højre er det væsentlige, det ene fornødne. I alt Fald gælder den højtærede Konseilspræsidents Udtalelse ikke os af Højre, som under Debatten i Forfjor om den kommunale Valgret fulgte det daværende ærede Medlem fra Thisted, Etatsraad Niels Andersen, i hans Tilbud om at stryge den privilegerede Valgret til Amsraadene. Vort Maal er dette, at sikre Landstinget og i det hele taget vort offentlige Liv en Repræsentation for en overlegen Forstaaelse af Statens Opgaver og en dyb Samleven med de bærende Erhverv, og kan dette opnaas, vil i alt Fald jeg med tørre Taarer begræde den privilegerede Valgrets Baalfærd. De tre Elementer, som efter Grundlovens Hensigt skulde findes i Landstinget, bør ogsaa findes i et nyt Landsting, altsaa ved Siden

af det Element, der fremgaar af den almindelige Valgret. Jeg hørte med Interesse det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) nu i Dag udtale, at der efter hans Opfattelse kunde være meget, der talte for, at Landstinget blev sammensat gennem Valg af de kommunale Forsamlinger. Jeg mener ikke, at hele Landstinget skal vælges af den almindelige Valgret, men jeg mener, at denne Tanke fortjener Overvejelse, oven i Købet da Folketinget efter vor Opfattelse ikke sammensættes efter Delingslinier, der ere lokale, og at derfor de lokale Hensyn maaske burde have Adgang til at komme til Orde gennem den Del af Landstinget, som sammensættes af den almindelige Vælgerklasse.

Den anden Del af Landstinget maa sammensættes af det, som de kongevalgte skulde repræsentere. Jeg kunde tænke mig, at Statshensynene fik deres naturlige Repræsentation i Delegerede fra Skole og Kirke og saa Universitetet, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) synes at have saa meget imod, fra Hær og Flaade, fra Dommerstanden o. l., medens Erhvervshensynet skete Fyldst ved Repræsentanter udpegede af Erhvervenes egne Organisationer, Repræsentanter altsaa for Omsætning og Frembringelse paa Land og i By.

Det er naturligvis alt for tidligt at give disse Tanker fast Form, og de fremsættes kun for at vise, at der er andet end den blotte Besiddelse, der samfundsmæssigt bør have en privilegeret, en kvalificeret Stilling i et Overhus. Hvis vi skulle naa frem ad den Vej, maa vi Konservative forstaa, at det er ikke Konservatismens Opgave at danne Værn om Rigdommen, men at skabe Værn for faglig Indsigt og de Erhvervsinteresser, hvis rette Pleje er Fundamentet for al materiel Velvære, for Arbejderen saavel som for Arbejdsgiveren, for Borgeren saavel som for Bonden, og de Herrer Ikke-Konservative maa forstaa, at den almindelige Valgret ikke fornedres, men tværtimod høves op ved at blive sigtet gennem Organer for social og økonomisk Forstaaelse.

Men hele dette store Spørgsmaal foreligger jo ganske ubearbejdet, og jeg nærer megen Tvivl om, at et Folketingsudvalg med de Kræfter, der staa til dets Raadighed, vil være i Stand til at give det en saadan Bearbejdelse, at vi kunne have nogenlunde Haab om at naa til et Resultat. Derfor sympatiserer jeg med det socialdemokratiske Forslag om, at Sagen henvises til Behandling i en Kommission.